

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Mevzuat Genel Müdürlüğü

Sayı : 56020453/2019-610-E.2125/1729/2712
Konu : Yazılı soru önergesi

13..07/2020

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı ifadeli, 23/10/2019 tarihli ve 43452547-120.07-E.553304 sayılı yazı.

İlgi yazınız ekinde alınan, Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu tarafından Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/20020 Esas Nolu soru önergesine ilişkin, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99. maddesi uyarınca hazırlanan cevap ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Abdulhamit GÜL
Bakan

EK:
Soru önergesi cevabı (1 adet)

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Mevzuat Genel Müdürlüğü

Sayı : 56020453/2019-610-E.2125/1730/2713
Konu : Yazılı soru önergesi

13. / 07 / 2020

Sayın Ömer Faruk GERGERLİOĞLU
Kocaeli Milletvekili
TBMM

Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/20020 Esas Nolu soru önergesinin cevabı aşağıda sunulmuştur.

I- Ceza infaz kurumlarında bulunan hükümlü ve tutuklulara karşı kötü muamele vakalarının yaşanmaması ve bu tür şikâyet sebeplerinin ortadan kaldırılması için mevzuatımızda köklü değişiklikler yapılmıştır.

Bu çerçevede, ceza infaz kurumları; yargı denetimi kapsamında 4675 sayılı İnfaz Hâkimliği Kanunu ile oluşturulan infaz hâkimleri, idarî denetim kapsamında Adalet Bakanlığı müfettişleri ile Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü hâkim ve kontrolörleri, sivil toplum kuruluşlarının denetimi kapsamında 4681 sayılı Ceza İnfaz Kurumları ve Tutukevleri İzleme Kurulları Kanunu hükümleri gereğince oluşturulan izleme kurulları, yine, 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu uyarınca kurulan Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu, parlamento denetimi kapsamında Türkiye Büyük Millet Meclisi İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu ya da araştırma komisyonlarının başkan ve üyeleri, uluslararası denetim kapsamında Avrupa İşkencenin Önlenmesi Sözleşmesi gereğince Avrupa İşkenceyi Önleme Komitesi tarafından denetlenmesinin yanı sıra, Avrupa Konseyi İnsan Hakları Komiserliği ve Birleşmiş Milletler Keyfi Tutuklamalar Çalışma Grubu tarafından denetlenmektedir.

Ayrıca, Birleşmiş Milletler İşkenceye Karşı Sözleşmeye Ek İhtiyari Protokolün (OPCAT) onay süreci 27/09/2011 tarihi itibarıyla tamamlanmış ve Ek Protokol 27/10/2011 tarihinde Ülkemiz bakımından yürürlüğe girmiştir. Bilindiği üzere, Ek Protokol çerçevesinde kişilerin özgürlüklerinden yoksun bırakıldığı gözaltı merkezleri ve ceza infaz kurumlarına Ek Protokolde belirtilen denetleme organınca ziyaretler düzenlenebilecektir.

Ceza infaz kurumları, yukarıda belirtilen hem ulusal hem de uluslararası bağımsız kuruluşlar tarafından periyodik aralıklarla haberli ve habersiz olarak ziyaret edilmekte, hükümlü ve tutukluların sağlık ve yaşam koşulları, iç güvenlik, sevk ve nakil işlemleri ile ilgili aksaklık ve eksiklikler yetkili mercilere bildirilmektedir.

Hükümlü ve tutuklular veya sivil toplum örgütleri, resmî ya da özel insan hakları kuruluşları tarafından yapılan başvurular titizlikle incelenmekte, adlî ve idarî yönden yapılan soruşturmalar sonucunda kusur ve ihmali olan görevliler hakkında yasal gereğine titizlikle tevessül edilmektedir.

Öte yandan, tüm bu denetim mekanizmaları dışında insan haklarına yönelik şikâyetlerin üzerine kararlılıkla gitmek ve gereğini yapmak amacıyla 15 Temmuz

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Mevzuat Genel Müdürlüğü

sonrasındaki süreçte ceza infaz kurumlarında kötü muamele ve işkenceye dair medyada yer alan iddiaları takip etmek üzere Bakanlığımız Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü bünyesinde özel bir birim oluşturulmuştur. Söz konusu birim, medyada yer alan her türlü haber ve yorumu titizlikle takip edip internet üzerinden vatandaşların şikâyetlerini almaktadır. Tüm iddialar bu birim tarafından ivedi bir şekilde incelenip sonucu da kamuoyuna açıklanmaktadır.

II- A) 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanununun 72. maddesinde, hükümlüye Adalet ve Sağlık bakanlıklarınca birlikte belirlenecek kalori esasına göre, sağlıklı ve güçlü kalması için nitelik ve nicelik olarak besleyici, sağlık koşullarına uygun, makul çeşitlilikte, yaş, sağlık, çalıştığı işin özelliği, dinî ve kültürel gerekleri göz önünde tutularak besin verileceği ve içme suyu sağlanacağı,

B) Hükümlü ve Tutuklular ile Ceza İnfaz Kurumları Personelinin İaşe Yönetmeliğinin;

1- "Devlet tarafından iaşe edilecek kişiler" kenar başlıklı 4. maddesinin üçüncü fıkrasında, görevi başında bulunan personelin, hükümlü ve tutuklu ile aynı şekilde iaşe edileceği, personel için özel yemek veya tabldot çıkarılmayacağı, günlük olarak mahkeme veya hastaneye sevk olan hükümlü ve tutuklular ile sevkte görevli memurların, kurumda bulunmadığı öğünler için kumanya verileceği; dördüncü fıkrasında, görev başında bulunan personel, kurumlara staj için gelenler, eğitim-öğretim, kültürel ve sportif faaliyetler ile görevlendirilen görevliler ile kamu kurum ve kuruluşları tarafından görevlendirilen personel, eğitim merkezlerinde eğitim görenler ya da ceza infaz kurumunda mevcut olan hükümlü ve tutukluların, hangi öğünlerde kurumda hazırsa o öğüne ait iaşe miktarından yararlanacakları, ancak, günlük iaşe miktarının içinde kalmak koşulu ile gece vardiyasında görev yapan personele kumanya verileceği; yedinci fıkrasında, çocuk hükümlü ve tutuklular ile kurumda annesiyle birlikte kalan çocuklara, süt emziren anneler ve hamilelere durumlarına uygun ve Bakanlıkça belirlenen tutarda gıda verileceği;

2- "Günlük iaşe miktarı" kenar başlıklı 5. maddesinin birinci fıkrasında, günlük iaşe miktarının, Sağlık Bakanlığı ile birlikte belirlenen günlük kalori ihtiyacı ve bütçe imkânları da değerlendirilerek saptanan tutar olduğu;

3- "Hastaların iaşe edilmesi" kenar başlıklı 9. maddesinin birinci fıkrasında, hasta hükümlü ve tutukluya, diyetisyen veya hekimlerin belirleyeceği besinlerin verileceği; ikinci fıkrasında, inancı gereği veya vegan, vejeteryan türü özel bir beslenme şekline sahip hükümlü ve tutukluların taleplerinin, iaşe miktarı ile sınırlı kalmak üzere karşılanacağı,

Hükümlerinin yer aldığı malûmlarıdır.

Bakanlığımız ve Sağlık Bakanlığı tarafından bir kişi için günlük kalori ihtiyacı ortalama 2300 kalori olarak belirlendiğinden, hasta hükümlü ve tutuklulara, diyetisyen veya hekimlerin belirleyeceği besinler bu ölçülerde verilmektedir. Öte yandan, inancı gereği veya vegan, vejeteryan türü özel bir beslenme şekline sahip hükümlü ve tutukluların talepleri de azami ölçüde karşılanmaktadır.

III- A) Birleşmiş Milletler Cezaevi Kuralları ve Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesinin Ceza İnfaz Alanındaki Tavsiye Kararlarında belirtilmiş olan minimum ceza infaz kurumu standartları dikkate alınarak, 2000 yılından itibaren ceza infaz sistemimizde reform niteliğinde çalışmalar yapılmaktadır. Bu çalışmalar sonucunda özellikle ceza infaz kurumlarımızın fizikî yapısı ve hükümlü rehabilitasyonu alanında çağdaş standartlar yakalanmıştır. Bu çerçevede, ceza infaz kurumlarında meydana gelen kalabalıklaşma

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Mevzuat Genel Müdürlüğü

sorununu çözmek ve modern ceza infaz kurumlarının sayısını artırmak üzere, Avrupa Konseyi ve Birleşmiş Milletler Minimum Cezaevi Standartlarına uygun yeni ve modern infaz ihtiyaçlarını karşılayacak nitelikte kurumların inşa edilerek hizmete açılması; çağdaş infaz rejimine uygun olmayan, fiziki olarak ekonomik ömrünü dolduran ve yeterli eğitim ve iyileştirme çalışmalarına elverişli durumda bulunmayan kurumların da kapatılması öngörülmüştür.

B) Ülkemiz ceza infaz kurumlarında kalabalık koğuş sistemi yerine çağdaş oda sistemine uygun projeler geliştirilerek özellikle nüfusun yoğun olduğu şehirlerde bu projelerin uygulamaya geçirilmesiyle kampüs şeklindeki yapılanmalara yer verilmiş olup bu kapsamda Silivri, Maltepe, Tekirdağ, Kocaeli, İzmir/Aliağa, Kayseri, Şanlıurfa, Hatay, Elazığ, Van, Tarsus ve Diyarbakır Ceza İnfaz Kurumları Kampüsleri faaliyete geçirilmiştir.

Yeni inşa edilen tüm ceza infaz kurumlarında; yemekhane, arıtma tesisi, iş atölyesi, alışveriş merkezi, okul, kreş, spor alanları gibi üniteler oluşturulmuş, özellikle sağlık ve yemek ihtiyacının karşılanması amacıyla nitelikli personel alımı gerçekleştirilmiştir. Yeni geliştirilen çocuk kapalı ceza infaz kurumları ile çocuk eğitimevi projelerinde kapasite düşürülerek, her çocuğa geceleri içeriden kapısını kilitleyeceği şekilde tek kişilik oda düzenlemesi yapılmıştır.

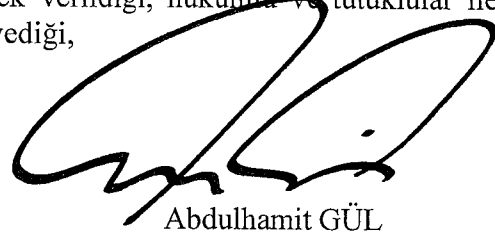
IV- Aydın Cumhuriyet Başsavcılığıyla yapılan yazışmaya verilen 08/11/2019 tarihli cevapta;

A) Aydın E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda bulunan oda veya koğuşların hepsinin havalandırma bahçesinin bulunduğu, oda veya koğuş bahçe kapılarının güneş doğduktan 1 saat sonra açılarak güneş batmadan 1 saat önce kapatıldığı, hükümlü ve tutukluların gün içinde havalandırma bahçesinden faydalanabildikleri, havalandırma bahçesindeki çamaşır ipleri ile çamaşırılarını kurutma imkânlarının bulunduğu,

B) Kurumdaki yemeklerin Aydın Açık Ceza İnfaz Kurumunda hazırlandığı, yemeklerin Adalet Bakanlığınca belirlenen günlük iase bedeline göre pişirildiği, yemeklerin pişirilmesi sırasında ceza infaz kurumu mutfağında hijyen kurallarına riayet edildiği, yemeklerin dağıtımının koğuşta bulunan hükümlü veya tutukluların sayısına göre yapıldığı ve koğuşlara günlük iase oranına uygun miktarda yemek verildiği, hükümlü ve tutuklular ile görevi başında bulunan personelin de aynı yemekten yediği,

Bildirilmiştir.

Bilgilerinize sunulur.

Abdulhamit GÜL
Bakan

